

N:o 1.

Ank. till Riksd. Kansli d. 26 Mars 1868, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta förslag angående ändring i lagens stadgande om ränta.

I fråga om ändring af nu gällande lagbestämmelser angående ränta hafva vid denna riksdag förslag blifvit framställda:

af Herr *Jöns Pehrsson*, som i motion N:o 126, Andra Kammaren, uti punkten 2:o föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, det »maximum för all ränta, både för banker och enskilde, bestämmes till sex för hundra om året»;

af Herr *A. Medin*, som i motion N:o 207, Andra Kammaren, föreslagit, »att Riksdagen ville aflåta underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, det lagen om räntans frigifvande för korta papper måtte sålunda ändras, att ej öfver sex procent får tagas i ränta och provision för dylika papper, per år räknadt; och

af Herr *Anders Gudmundsson*, som i motion N:o 249, Andra Kammar-
ren, yrkat, »att vid penninge-försträckningar från såväl Riksbanken som privatbanker, hvilka ega sedelutgifningsrätt, högsta tillåtna ränta ej får öfverstiga sex för hundra.»

Den förstnämnda af dessa motioner, hvilken i andra delar framställer förslag, som röra dels Riksbanken, dels lagstiftningen angående enskilda banker, har blifvit hänvisad till Banko-Utskottet, hvaremot de två sistnämnda motionerna hänvisats till Lag-Utskottet, hvarefter dessa Utskott öfverens-

kommit att, enligt 47 § Riksdags-ordningen, genom deputerade med hvarandra sammanträda för handläggning af de nu nämnda, jemte andra frågor.

Såsom inhemtas af de anförda förslagen, såväl som af de skäl motionärerne för dem anført, afse Herrar Jöns Pehrssons och Medins förslag ett fullkomligt upphäfvande af den, efter beslut vid 1862—1863 årens riksdag, genom Kongl. Förordningen af den 13 September 1864, såsom undantag från stadgandet i 9 Kap. 6 § Handelsbalken om förbud att taga eller låta förskrifva sig större ränta än sex för hundra om året, medgifna frihet i ränteaftalet hvad angår försträckningar, som mot förskrifning, utan säkerhet af inteckning i fast egendom eller pant af i sådan egendom intecknad skuldebref, lemnas på viss tid, ej öfverstigande sex månader; hvarjemte Herr Medins förslag synes afse, att lagen tillika borde innehålla stadgande om förbud att vid försträckningar öfverenskomma om någon särskild afgift. Enligt Herr Anders Gudmundssons förslag åter skulle den för närvarande medgifna räntefriheten fortfarande bibehållas, utom hvad angår Riksbanken samt de enskilda banker, hvilka ega sedelutgifningsrätt.

När vid sistförflutne riksdag yrkanden framställdes dels om en fullkomlig frihet i ränteaftalet, dels om en vidare, partiel utsträckning af den redan genom lag medgifna, anförde det Sammansatta Banko- och Lag-Utskott, som öfver dessa ämnen afgaf Utlåtande: att den lagbestämmelse, genom hvilken räntan i vissa fall frigifvits, till sin beskaffenhet vore ett öfvergångsstadgande från förut gällande lag om en viss ränta, såsom den högsta lagliga, till en fullkomlig frigörelse af ränteaftalet; att det varit förutsedt att öfvergången icke skulle blifva utan stark inverkan på landets näringar och handelsverksamhet; att beskaffenheten af denna inverkan komme att väsendtligen bero på de allmänna förhållanden, under hvilka den nya lagbestämmelsen trädde i gällande kraft, äfvensom att öfvergången, liksom hvarje annan dylik, skulle medföra ojämnhet och olägenheter. Utskottet erinrade vidare derom, att de allmänna förhållanden, under hvilka lagen om utvidgad räntefrihet trädde i kraft voro, och sedermera nästan oafbrutit varit mycket ogynnsamma för landets näringar och handel; att det omdöme man i allmänhet bildat sig om den införda större friheten i ränteaftal icke kunnat undgå att väsendtligen bestämmas af nyssnämnda förhållanden och att till följd deraf erfarenheten om den utvidgade räntefrihetens verkan i det stora hela kunde befaras vara alltför ofullständig, för att ännu lemna säker ledning för vidtagandet af något nytt steg, vare sig i riktning till en fullkomlig frihet eller till en återgång.

Dessa erinringar synas Utskottet ännu ega både giltighet och fortfarande tillämplighet på de förhållanden, som sedan sistlidne riksdag egt

rum; och på grund deraf finner Utskottet sig icke böra förorda någon förändring af nu gällande lagbestämmelser angående ränta, utan hemställer,

1:o

att Herrar Jöns Pehrssons och A. Medins ifrågavarande förslag må lemnas utan afseende;

2:o

att afseende icke heller må fästas vid Herr Anders Gudmundssons här förevarande förslag.

Stockholm den 26 Mars 1868.

W. F. Tersmeden.

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kausli den 26 Mars 1868, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta förslag angående ändringar i lagstiftningen för enskilda banker.

I och för handläggning af åtskilliga till Banko-Utskottet hänvisade motioner i fråga om ändring i lagstiftningen för enskilda banker har bemälda Utskott begärt sammanträde med Lag-Utskottet; hvadan sålunda i enlighet med 47 § Riksdags-ordningen Sammansatt Utskott nu går att öfverifrågavarande motioner utlåta sig.